

A.A. DŪRĪ: *The Rise of Historical Writing among the Arabs*. Ed. and transl. by L. I. Conrad, introduction by F. M. Donner. *Modern Classics in Near Eastern Studies*. Princeton University Press, 1983. XVI + 191 s.

I den længe ventede oversættelse af Jordan-professoren Abd al-Aziz Dūrī's værk om den arabiske historieskrivnings tilblivelse (det kom oprindeligt på arabisk i 1960) præsenterer forf. først en oversigt over udviklingen indtil de store, klassiske – næsten kanoniske – værker ved slutningen af 800-tallet, da den islamiske ortodoksi blev konsolideret. Denne oversigt følges af specialundersøgelser af de tidlige, medinensiske og iraqensiske, lærde skoler og af den arabiske episke og folkelige tradition og den kosmologiske overlevering.

Det er Dūrī's opfattelse, at de sidste to retninger ikke kom til at øve afgørende indflydelse på den seriøse historiske tradition. I overensstemmelse med forskningstraditionen siden Julius Wellhausen opretholder Dūrī klare skel mellem på den ene side den tidlige medinensiske skole, hvis hovedfelt lå i profetbiografien og det »retlede« kalifats historie, og som tidligt omgærdedes af formelle rammer, og på den anden side den iraqensiske tradition, som især beskæftigede sig med de arabiske stammers genealogi og bedrifter. De to skoler forenes og specialiseres i abbassidtiden, men befæstes under de former, Medinaskolen havde udformet.

Dūrī fremlægger et meget omfattende materiale, som diskuteres indgående og kritisk, og værdien af den engelske oversættelse forøges betydeligt ved, at oversætteren har ajourført bibliografi og noteapparat. På den anden side efterlader bogen også stadig problemer, som er omstridte og vanskelige at løse. Det gælder specielt tomrummet mellem Islams ældste historie og de første vidnesbyrd i begyndelsen af 8. århundrede, og det gælder også hans tilbagevisning af, at islamiske traditionskyndige normalt forfaldt til at gøre sig til talsmænd for egentlige partistandpunkter.

E. Ladewig Petersen

VIVIAN ETING, RODOLFO SIGNORINI, BIRGITTE WERDELIN: *Fra Christian I.s Italiensrejse 1471*. En latinsk hyldesttale af Filippo Nuvoloni udgivet med indledning og Christiern Pedersens gammeldanske bearbejdelse. Det kongelige Bibliotek, 1984. I kommission hos Museum Tusulanums Forlag. 107 s. incl. 13 illustrationer og en facsimileudgave af den latinske hyldesttale.

Det er en smuk lille »appetivækker«, som de tre historikere har sendt ud til os. Som Torkil Olsen skriver i forordet, erhvervede Det kgl. Bibliotek i 1914 det hidtil ældste trykte »Danicum«, nemlig den latinske hyldesttale til Christian I, forfattet og fremført 12/5 1474 af den italienske humanist Filippo Nuvoloni ved festlighederne i Mantova i begyndelsen af maj 1474; Christian I var da på hjemrejsen fra Rom. Talen publiceres her for første gang i en kritisk udgave af den italienske kunsthistoriker dr. Rodolfo Signorini. Signorini har desuden forsynet bogen med et lille afsnit om Nuvoloni og dennes italienske baggrund. Christiern Pedersen har kendt talen og brugt den som grundlag for en meget fri gendigtning, som han har indføjret i sin »Danske Krønike«. I afsnittet »Omkring Christiern Pedersen« har Vivian Etting og Birgitte Werdelin gjort udmærket rede for problematikken